

PC-13696/NH

B-2111

MUSIC (VOCAL) THEORY

(Semester-III)

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 38

Note : Attempt *two* questions each from Section A & B carrying 6 marks each and the entire Section C consisting of 7 short answer type questions carrying 2 marks each.

SECTION—A

- I. Write down the musical development during Sharangdev period.
- II. Define two types of Khyal and their importance.
- III. Definition of the following :
 - (a) Apanyas.
 - (b) Ansh.
- IV. Definition of ten different Taans.

SECTION—B

- V. Definition and Notation of a Taal, which contains 14 Matras from your syllabus.

- VI. What is Folk Music? Write an essay on Folk Music of Punjab.
- VII. Give the full description of the following Raagas :
- (a) Bhairav.
 - (b) Chandrakauns.
- VIII. Contribution of Shri Guru Arjan Dev Ji to Gurmat Sangeet.

SECTION—C

(Compulsory Question)

- IX. Write brief answer of the following :
- 1. Who created Fast Khyal?
 - 2. How many Taalis and there in Jhap Taal?
 - 3. Name of two disciples of Ustad Faiyaz Khan.
 - 4. Time of Raag Gunkali.
 - 5. Name the author of 'Sangeet Ratnakar'.
 - 6. Aroh, Avroh of Raag Malkauns.
 - 7. Name of two singing styles of Punjabi Folk.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 6 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 7 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2-2 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

- I. ਸ਼ਾਰੰਗਦੇਵ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸੰਗੀਤਕ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- II. ਖਿਆਲ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੱਸੋ।
- III. ਹੇਠ ਲਿਖਿਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :
 - (a) ਅਪਨਿਆਸ।
 - (b) ਅੰਸ਼।
- IV. ਤਾਨ ਦੀਆਂ ਦਸ ਕਿਸਮਾਂ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ—B

- V. ਆਪਣੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ 14 ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਦੀ ਤਾਲ ਦਾ ਵਿਵਰਣ ਅਤੇ ਨੋਟੇਸ਼ਨ ਲਿਖੋ।
- VI. ਲੋਕ ਸੰਗੀਤ ਕੀ ਹੈ? ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਸੰਗੀਤ ਉਪਰ ਨਿਬੰਧ ਲਿਖੋ।
- VII. ਆਪਣੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਰਾਗਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ :
 - (a) ਭੈਰਵ।
 - (b) ਚੰਦਰਕੌਂਸ।

VIII. ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)

IX. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

1. ਦਰੁਤ ਖਿਆਲ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤੀ?
2. ਝਪਤਾਲ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਤਾਲੀਆਂ ਹਨ?
3. ਉਸਤਾਦ ਫਿਆਜ਼ ਖਾਂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦੋ ਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
4. ਰਾਗ ਗੁਣਕਲੀ ਨੂੰ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕੀ ਹੈ?
5. ‘ਸੰਗੀਤ ਰਤਨਾਕਰ’ ਗ੍ਰੰਥ ਕਿਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ?
6. ਰਾਗ ਮਾਲਕੋਂਸ ਦੇ ਆਰੋਹ, ਅਵਰੋਗ ਲਿਖੋ।
7. ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਦੋ ਲੋਕ ਗਾਇਨ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।